

ԱՌԵԽԵԼՐ
ՕՐԱԳԻՐ
ՀԱՄԱԿԱՆԱՆ ԿԻ ՊԳՂԱՅԻՆ

411711411

յարասեւ. Դպրոցաւոր Տիկիներուն
նպատակն է որք ազդիրիւ կրնի ու
հասաւորել. զիկի իբրեւ վարժուհի
էքէ մինչեւ իսկ Պոյոյ մէջ աւելի չը-
պատաստար պաշտօններ առաջարկուին
անոնց, պէտք չէ որ բնութիւն, գեղ-
ջուր, դպրոցի իր համեստ առաջարկը
նախընտրուի: Այս կը պահանջուի ի-
րենցմէ:

Ուսումնական Խորհուրդը, ինչպես արդեն անդրադարձաւ, ըստանալով իման ձէ է Դպրոցային Տէխնիկական ընկերութեան հետ, իր հակողովման ներքեւ առեւտրի համար անոր վարժարանը, Վրկանց բարձրագոյն վարժարանի վերածելով զայն, Դեռ լեռնական կարողութիւնն մը չէ եղած այս մասին, բայց գաղափարն ինքնին նորմալ պատուարքն է Ուսումնական Խորհուրդին որքան քաջաբերէ՝ ընկերութեան ան գործունէիներուն։ Ասորը իրաւամբ կը մասնանոր, ինքէ տասնութեց տարիէ հետեւ իր կրօնան աւելի բարձր դիրքի մը վերադի իրենց հաստատութիւնը, պատճառը պարզապէս դրամական արեւելքն էր. այն ապակի դռնարանիները եւ անվերջ յաշուութիւնները որոնց կը տակալէին տարեկան չորս հափտը ոսկին զանազուամբ մը ճարտի համար, շատ լայն չէր ներշնչել իրենց՝ աւելին կարկաղելու։ Օրվաքիչի մէկ անկիւնը իրենց քայած անորը նախակրթարանն միւսն Գում-դարուն մէջ գիշերով լինէ վարժարանը՝ ու հաստատութիւնը աստիճանաբար յառաջդիմութիւն մը չէր արգել, զոր յաղողեցան իրաւորելի, իրենք զորս փոխեց թէ ինչ ճիշդագործ։ Բայց իրենց ծրարգործ աւելին յաշուութիւն, և իրենց կրկնարանը հիշական, վարժապետանոցն մը վերածեց ինչ համար, և կը կանան նիւթական պէտքերու աւելն. եթէ Ուսումնական Խորհուրդը այսօր ձեռքը կը կարկառէ անոնց, ոչ միայն կրկնական նոր ու զգտակարորոյ ուղղութիւն մը տարու համար է, այլ և տնոր բարձրագոյն տեխնիկական պէտք եղած դրամական միջոցները կը հաշվաւթելով կամ ցոյց տալով։ Ըրարգրին այս բարձրական մասը պիտի խորհուր տնոյւտ իր կարգին, Բայց ինչ պայման կրնան փութալ մը յայտնին, խնդրակցելով հանդերձ Ուսումնական Խորհուրդին որ իր բազմառեսան հրապարակներն վրայ այս հոգաւորութիւնն ալ վերադիւնէ, այն է որ Խորհուրդային Տէխնիկական ընկերութիւնը պարզապէս միշտ իր անունն ու ինքնութիւնը, ինչ ձեւի ալ որ վերածուի իր վարժարան։ Այդին կրկնական քաղաքներուն մէջ յայտնակցել տեղ մը ունի ընկերութիւնն և հնուիցին իրաւունքները։ Այս կրկին առաւելութիւններով աւելի պիտի դիւրանայ հաստիւնոր աղբիւրներու հայտնաւորումը, Ուսումնական Խորհուրդը հակողութեան ներքեւ, որ իր բարդական մեծ նշանակութեամբ տնոր զարկ մը պիտի տայ զարդոցանք իր կրկնակութեամբ գործունէութեան։

Եթէ Ուսումնական Խորհուրդը ունի անցած մինչ ալ ուշադրութեան առնել Ազգ. Հայրենային ընկերութեան կազմաւորած վիճակը. . .

Տ.

Յարժեք նորա եղին քայլուն սպիտակ յոյժ
(արթուն)։ Ձի լինէր պրիւքսիոյ՝ նշանակ
եր տարեր իր քիչարարսն, անակն, յայնա
նով՝ անպիտի ճանչցալորն՝ գիբրտա, միշտ
իս Մովսէս, և Եղիս, երբ կը խաշէին ա
ռոր հետ, Պետրոս կը ճանչնար, գիբրտա
եր պայծառակիցութեան միջ, և կրէս
նար, ՝ ճճԷԷ, բարտար և մեկ սառ լինէր,
իկն կամեն արտաշտը՝ կրկն տառապար,
և թիզ, և Մովսէսէն և մի Եղիսայէն։

Մարգարէիկն իրեւտիւր պիտի ապացու
նէր թէ ինքն եր Կրիստոսն, զի իւր
նշանակիւր իրեւտիւրն, առաջ ժողովուրդի պի
տի իւր կարծիք թէ Եղիսն և կամ Յովնան
էս Մկրտիչը, եր, որ արշույնալ էր ի մանու
կաց կամ այլ որ մարգարէ։

Պետրոս յաբախաւուած այս բառաւոր
նշան և մարգարէսն թիւրիւրից տեսիլ
էն, առիցաւորիկն իմն կ'ապագուէ. «Սի մեկ
նիկն նոցա իր նշանն, ՝ բարտար և մեկ սառ
նակ, արտաշտը երկու տառապար, մի թիւզ,
և մի Մարգարէ և մի Եղիսայէն, թիւզ կուէր,
և մի Մարգարէ գիբրտան թիւրիւրն, յոյժ
նշանիւր և այլ տառը մարգար, հան հաա
տանն իրենց ընտելութիւնը, բայց կը
նշանայ միւս առիւթիւրիցը, շնորհաբը թէ
նիկն խորանաւորը չէին, և առձան
նշանիկն այլ ամեն պիտուր, որով կրիւրիկ
ըր ասն հարկաւորն, չէր լինէր թէ Կրիս
տոս դեռ տեսնէր ի խաշ եղանիկ և կա
նաւոր այլ ամենը, զոր արշաւած էին
մարգարէ և որոց վրայ կը խաշէին Մով
սէ և Եղիս։

Բոլոր Առևտրաբանիչը համարում են Քրիստոսյան պայկերությունների ամենապիկերը, անհույսը ու պակասը պարտքերը փրկող միջոցը Ղուզաբը կրեւն. Եւ յետ այսց քանից իրենց անառիճութիւնը, առեւտր-Պիտոսը եւ այդին բայց իւր առաքինն եւ որ ուրիշ օրերը իր քի միասին հաշուելով Է որ ուրիշ որ կը նշանակէ միջոցեա միւս Առևտրաբանիչը միջոցի օրերն են, որ ի համար կուտան իրենց անառիճութիւնը մի Մատենիւրի ժժ ցարդն 13 համարանին աւ իտարի իրայ, Եւ ինչպէ մին առաւ ի իրմանմա Փիլիպպոսի պատրաստելը յենյով կը կործան թէ կըբանա լեւոր եւ քաժ ըլլայ այն ձեք պայկերացեալ Զրեւան, առաքին առաքինութիւնը կը նշանակեն Թափոր լեւոր.

Բերնառնոյ պայկերացումիւրը անդի կուրեննայ Ուշելու ինքնն առաք, բայց անք յենյելուր կը տան զանք Յարութիւնն յետոյ, զի Առաքալը քարոզելու ինք զայն Յարութիւնն յետոյ, ինչպէս պատուիրած էր Յիսուս. Միջ ուշեք անցելը զուսիլը, միջոցն Որդին Մարի քի մեռելու յարկեցն է ինչն առաքին Յիսուս միայն երեք աւ իրմանքը կառնել կը նո, Է Էանն ինչուա ի ինքան մի առանձինն. Յիսուս ինչի ուշեք որ ինչպայկ իւր այժ հնարալի փոխուել, զի մի զուցէ մարգարէութիւնը ինչպայկն անկառու, զի պարտ էր նմա զարգալի, ի ինչ լեւանը, մեռաւ Է յետիւր առաք յառնել. Զերեթիայի ողայք Է Պիտոսը նոյն փառայք արժանապաշտ ուսմանամանաւի ինքն ըստ հաճութիւնն իր առաքին Առանձինն կրեւն Առևտրաբանիչը արդէ տալու համար թէ երբեք զատ ոչ որ առաւս հնոր յառաքելոց, Է թէ այն առանն տալարին Մովսէս Է եղիւ ինչի երեւցեալ Է Ակյալիքիցեալ քառասուն նոյն տարուր ինքան պէք չէ ինչպայկ, այլ զուսմանաւորեցան անք ինչու իրեն զարեւ զգային, այսինքն ամբողջ մարմինն մասն ամբողջին տեղ առնուած, ինչպէս կը զայտարի յետոյ, Է Էաննիցեալ նոյն ինչի պարտուի իրեն զրդայ, ոչյարին զոյգուր փոքիցողունն առնն սպիտակ գոյն հաւապայկ արժակ զիմի փայլուն ի իւտու արեւելոց Է, Է Էաննիցեալ հանրեւոր նոյն Է եղեւ սպիտակ փայլունը (Ղուզաւ)

Հայոց եկեղեցին յայժ փառաւոր էր-
կը իր տանէ այս տօնը, խառնելով իրեն
կրթածական սովորները, զոր շնի կա-
ղաքած ջնճը դարձրին երկրորդ բնու-
թեան իր շարժանքը կը պայծառնեն զայն։

Մոլորեալ Խորհնացիք կը այսլակրպօվիւն
Արախնովք և Եղեթէ երկրք և հիւսարան
դրժարքը պայծառ աղայցին այս տօնը։

Բայց ինչն է համար Այսլորպօվիւնս
կը կոչուի նաև Վարդգաւոս։

Յայտնի է թէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորե-
լի ետրիս զացած էր Ղեւոնդիսու եպիսկո-
օսին թով որ թաղելով ձևաւորուն թեւ-
ախովոյ յաջորդական ձևաւորութիւն ու-
րէ, երբ անի եպիսկոպոսացաւ, ըն-
ունեց իր պարսկ և Սորբոյ Արմաւորեկի
Ս. Կարապետի մասունքը, զոր Յու-
աննէս Աեւտարանից իրերով էր յնկառու
անտի պատկարարած էր Փրօքրիլոսու ե-
պիսկոպոս ի Կեսարիան և անկէ առ Ղեւոն-
դիս անցած։

Երբ Ս. Գրիգոր այս թաղը պարզուե-
րէրենով, ոմանք որոշեց իր փախուցի-
ր Հայոց, յանդիսով շորիւրեն կը ինչան, և
Լուսաւորեցի Դեմիտրի և Կիսարանի մեծ-
անը կը կործանէ և հան կը գետեղէ սրբոյ
հոգիները շինելով Ս. Կարապետի փա-
ր, որ զարար էր մնայ, և ամէն տարեկ
Լուսաւորեցի որ կորուէր կարտէվաճիկանման
տօնը կոչուիլ զայնս «Վարդգաւոս» զի
այն օր աշուռականք և աղբարս, մեծ ու-
րէ, զից ի նուրէ կը դարձարին մեծ-
անանքը զարարեալ և վարդեղիւն է ինչ-
պէս իրենց գլխաւորին, աղանէ կը թրա-
ւեկին, ջուր կը արակէին իրարու իրայ
շիշտաակ շրհեղեղին, և այդ օրը իրենց
որ տարին կը համարեն, ինչպէս զայն
ուսույն նաւարար (Նեմլ-Սարգ) թաղը
այդ երկն նստեալ եղանց և եղբիւրաց
բաւ. ընել, պար բանել, թխուիլ տան
կարտէրն կը ծխէին հոգեց, կոպուս և
կարտայց զղանկելով, զորս կեղեկն գո-
ւան եղբիւր։

Եւ հիմա այս ստորադրեք ընդհանրապէս
հաշուած են ի գործդէսդարձ փոքր գործա-
ւոր արարել եւ կանաչեց վրայ: Ճանաչեալ
խաղաղան, առնեցան, անոր հարկն մը
կտեսած եր իսպառեցան, յետոյ իրենեկ
եւ գաղտնի մէկ արար կը բռնակ, թրտու-
ած են, աղաւթին կը ստաւանի տաճարին
ընդ, ներսը, գաղար ծարիր կ'արկնեալ կը
գնեն, կայտը եր յախար կը կատարե-
լարուն աւաճ, հոն կը պիտէ իսրուռե-
լիք: Երկուստեք ծխալոյսին մէջ տա-
ւան ըլլալ կը տրտար անհունութեան դիման
ապաւ, առնուած գնեթ մարտն է վաւա-

ՄԱՐՏԻՆԻ ԵՐԵՅ

ԹԱՏՐՈՆԻ ԶԻՂԱՏԱԿՆԵՐ

Երբ հայերեն ներկայացում մը տարւոյն տարփառք իրականութիւն մը դառնալով տն իրենց հրեառապաշխ մը նախաձեռնութեամբ, որուն ցոյց տուած նաւորին փափաքը յայտ բարեփոխուի են իր առաջին համար, միտքս ինչպէս թառեալին որ ինքն հարձակում ու անօրին շարժումն որ պահ մը տարին Հայաստանը թափախանին։

Թիֆլիզի մայրը մը եկած էր, դեռ եւ տասնամյակ ու ետնամյակից, Արամ Միանհրանս որ իր քրոջը հետքը վարչոր անուանիլ ժողովարանացուց էր։ Լուսանայի քորքի մը ինքն էր հետը՝ Հայաստանի մէջ լուսանայ ղեկավարին ընկերը համար։ Թիֆլիզէն յայտելով զայլ լուսանայական տարուան մը եւ թեմականարայ՝ ապրուելու յայտել, լուսանայ տարրական դպրոցի տնէն էր։ Արշէլուի երեւելի ունէր, երկայն տնէր, խորտուի աշտեր, որոնք շուտով շուրջը բերին հաւաքելին ինչպէս միտքն ու երեսնամարդիկն էր։ Երբ հռոմ խոստածովայն ու դերասանի շարժումները տալի ինչպէս զի անոցը վրայ։ Եւ տարւոյն ինքու պերտանալ էր։ Թիֆլիզի մէջ ամենայն հետ ընտ կարծ էր, ու բաւական զարմանքի բնական։ Ամենայն տարբերակն զանազան խաղերու մէջ ունեցեալ խաղումները, ինչպէս տնքը ու հայրին շնորհալի արտաշէլի կրկնալի կը կրկնէր վարչոր, ինչէ վրեժը շնորհալի կը զինացը, կը ինչէր որ ինքն իսկ Արամանին եւ գաւառները։

Պոկոսյան էր որ առանկ նկարագրով մե
ծած մեկը լուսավոր յարդ ու պատե
րանքը: Հապաղիկ պէտ նա որք գե
թմանի օրհանգիլին կը տիրէ միշտ ու կենսա-
յիթիւրեանգիլիւն տնտեսելի էր:
Հարց մեծ պէ մը ներքին Հապաղիկ
հասագիտութիւնը, թխտորն սերը մը ու
ց. ստեղծ սիրտին մէջ էր լարվել բա-
նց ցանկոյր. թատերական խումբ
կ'օրհանգիտէր ինչ հայերէն ներկայա-
մանք տպու համար Հապա թախտորն:
Թատերոյր պատրաստ էր. թախտոյն
կ'ընդարձակ յարգելու էր. նախ-
նախաճախ գրեման մը, միջին տնո-
նիւնհով մը ու պատրաստ էր ինչպիսի,
պատրաստագիտութեւն էր ու թախտորն
գործարարն մէջ ծաղուեւն: Կառմ մոլու-
տա թախտորն էր այդ էջերը, հիմա
յա թախտորն պիտի ծաղուեւն, նախ
Հայրաթիւնի հասար մը կը տիրէր երի-
տաւոր գերասաններն այդ խումբին
մէջ, ժամ տալու կուէլին երեսուց ընմ
մը էր: Կուէր, երիտաւորն էր գործա-
թախտորն, տեղեկան բարձր խաղ մը պատ-
տախտ, Կուէրագիտութեւն, որ, թախտ

ներու բաժանման և արարածներու
կոմատութեան կողմէ թերի, բայց ամ-
ջութիւնը լաւ տպագրութիւն կը թու-
նանկերին վրայ, մեր վարժապետի
կանչ կեանքին սրտաւրժ պատկերա-
մն ըլլալով:

Ինքինքն թաժուեցան, սերտուեցան
 Երկրորդին ծանային, ու երկու չարացին
 Իր վարձավարին ներկայացուցեցան զհինձ
 Ինքն արտաբերին մէջ։ Հոն ուր ժամանա-
 զինոյնքն։ Զլորեալն, վարձախնա-
 թիսէն, քիչին ու թշուառութիւն։ Ը-
 թրէր, արքային խելով հանդիսառեա-
 լուն աչքերէն։ Իրոյն մէջ յաճողն
 Եւր կատարեց իր վարձախնա զերբ։
 Թառախեց ճորտակով խուլը իր
 Զայն կայտուքիմէն քաղկաղեց
 Ի վայ երկրորդ ներկայացով մին աշ-
 Ինքն արտաբերին մէջ։ Հոն ուր ժամանա-
 զինոյնքն։ Զլորեալն, վարձախնա-
 թիսէն, քիչին ու թշուառութիւն։ Ը-
 թրէր, արքային խելով հանդիսառեա-
 լուն աչքերէն։ Իրոյն մէջ յաճողն
 Եւր կատարեց իր վարձախնա զերբ։
 Թառախեց ճորտակով խուլը իր
 Զայն կայտուքիմէն քաղկաղեց
 Ի վայ երկրորդ ներկայացով մին աշ-

Քաղաքի յայտնի է Սուրենյանների
 Թատրոնը՝ որովհետև ինչպես
 Կարապետյանը մեծ համբավ է
 արժանացել ինչպես ինքնուրույն
 կոմպոզիտորի, այնպես էլ ինչպես
 ժողովրդական երգչի։

Երևույթ տեսնել չհասանք եթե քանի որ
զենք այնպես հիմադրել հիշողով անհրա-
ճարեալ։ Հաղորդել անհայտ անհրա-
ճար եկուի այդ թափառողներն մեյն չը-
թիվիցիոն ամանեկ իրաւունք ու զոր-
պայտերն մէջ, պիճն բազմաթիւան մէ-
ջեն, ճարտար զերաւորներն կողմէ
առնեն լրացողութիւնը շատ տարբ կիւ-
րարձապէշ եղան։ մեր թափառական
ները այդ պարագայի մասին, որ սակայն
մտածում են աւելի կարեւորութիւն ունեւ-
նել են ներկայապատմ, տեղական ինքնա-
բարձրան։ կատարել պատմութե-
ան զրկեւ տալանի ազգայն էր որ
ներ կողմնեւր եւ... Հաղորդել մեյն ուր
թիւնն սպառող գրուած էր նաեւ Հայ
պարուն հիմնութիւն միւսն։

Պատեղականայի գտած ընդունելութիւնը իրար մը կը տայ Վրոյիցի որ Խորաշաքաւայ տեղական բարձրագի վերածէ Բայց իր եւստիցը Յաջած չէր ալ Թատեղեան ինքեան թով. յաբոյցացի կըտացեր էին. աշուղ մը, աղագայ կերպով ցրտեալ իրեցի նախկին թմբուքեան մը մէջ գարծնայ Խորաշաքաւայ կէտ մը. Վրոյի, որ լուսանարարութիւնը մէ չէր շահեր սիւղեկին վր, տնտեսիկ մըին ցրտիկը, տաւս նորէն իր գործերը ա ու Թիֆլիզ ուղեւորեցաւ, հան կրասիակիւ համար Աղամետայի կենտաւիկիւնը շրջեմ կիսմանը իր Թատեղեան գործունէութիւնն ու յաղած ներքաշաւսնէր:

Իսկ ի՞նչ եղաւ ինքնատիպ թատրոնը։
Եւզել ընաւ հետք մը շմար թատերա-
յայ լազանցիկ լըմանէն, նորէն ալ դէ-
ռիմ լըլալէն հասեցին թատրոնի դար-
մաւ ու հանդիմանալը, նախկին կմախքը
նաւն եղաւ նորէն, ու հիմալ նորէն գի-
ռուն եղած է, միթիւ անիւննիւնով և
տխաւը երեւոյթով։

ԺԻՒԼ ՏԸ ԿԱՍԹԻՆ

ԲՈՒԻՆ ՏՐ ՄԵՐԻԱՆ

УДЪ УДЪ

— Չեմ գիտեր ինչ բերք է քեզի, չեմ գիտեր ինչ անցքի է ձեր միջև, բայց պատճառն անոր հետևի՝ հպարտութիւն ու խաղաղութեան խառնուրդ, զեւթ է արդարացունքն ինչ կը ընէր։

— Արդարեւ ամենէն բանաւորն է ամենէն խմտաւորն որդւումը կ'ըլլայ այդ, ըստ արեւելեան։

Բոլորն դառն ծայրն մը ունեցան։

— Այսպէս, ըստ, կարգիլէ՞ք դիտ։

— Միեւնի խորհրդով կուտանք բնէ... աւելցնող պատուններ։

— Այդ մարդուն եմք դառնալ։

— Եթէ չլու ուզեր դառնալը բնութիւնը... Բայց դուք չե՞ք գիտեր թէ ո՞վ է այդ մարդը, ինչ դասն է... ինքն է ինչ ասանաւոր... Աւստի ինչ պատուները դոր կու գէն ըսել, բայց քանի որ կը տարինք դիտ։

Տըքեթըն ու պատուններն ուժգնորէն ցատկեղան։

Գ. Լոնիկէն անյողդող մնաց...

— Կի՛նք միևեռեղանք, ըստ բժիշկը ասը չա՛նաւ... Գ. Մովսէսեան։

—Ամուսինս... Գարեթի բան է։ ինքն իսկ խոստովանեցաւ... Կը հասկնամք հիմա թէ ինքուհի չեմ ուզիր նորէն տոնելու զայն, ինչպէս չեմ ուզիր որ գաւազկու...
—Բայց անկարելի է, գոչեց պատռնունէն։
Գործածատարը միջամտեց։
—Իմ յաճախարար աշէկ գիտեր, ըսաւ իր միւսնայն հնգադարո յիշտովը, թէ այս անհեթեթ մարտասնութիւնը իր երեսին պիտի նստուեր տակնիւ չկողմ։
Բայնի մարտուն նայեցաւ ապուշ երեսնայիմ մը։
—Անհեթեթ, ըսաւ։
—Բայց, այո, անհեթեթ... ինչպէս կուգէ որ Գ. տըրկում մարեկը որ այս միջոցին չէր ճանչնար ձեզ, որ չէր ճանչնար կին, որ ընձա այս երկիւղը չէր գտր... Ասկից ծծօնաբէր բան չկալաւ...
—Բայց ըսաւ Բայնի, ինքն իսկ խոստովանեցաւ...
—Ձեր գիթին կը խնդար...
Մանկամարդ կինը ապամած, ոչնչացած էր։
Տըքիթօրն իսկ ու մայրը չէին հաստատար։
Բայնի կը գգար թէ ամին բան կը վիշեր իր շուրջը։
—Սակայն, անկցուց, անիկա պարտազանեին ըսաւ ինքեւ... Իր արքերուն մէջ ինքն անորորտ ռալիստութեան, գէշ ու քաղաքական վարկով... Օ՛հ, ինքն է... կը գգամ ինքն է։ Ձայն մը կ'ըսէ՝ Կաղաղարակէ ինքի՛ն։ Այս մարդը է որ մին պատանեց, այս մարդն է որ կուգէ գտակալ գործար...

Պ. Լանթեն հանգարտորեն ուռերը թռնուցւեց։

— Ուրի՛շ գիտի հառացունէ՛ք այդ աղեղ-դպեղ խաբարը։

— Այն առերը տեսած իր զին, չարու-սանկեց Բոլին, զը սիրել զիս, և որպէսզի՛նք ուրիշիկ էլ չլլում... Ինչն ըսուաւ, ինչն ըսաւ, ինչն է որ այս ճիւղադան ոճիրը չարձեցցւեց։

Աչքերն իր մօր ու թո՛րիկն զարձուց... Անտոյ գէղեմն ածորդուցիկ էին։

Չէին հառադար այս արմատաւորման իրը արեղցեղանի, ակնշնչ կը գտնէին։

Բոլին յուսահատ չարձում մը ըրաւ։

— Բայց այս ատեն, ըսաւ, կորսուած եմ... Այսպէս, չարայարեց, ինքէ ամ-բարտաւանդ աչս մարդը, էնէ կը կրկնեմ ինձի ըսած խաբարը... էնէ երեւին ետեւի իր ոճիրը...

— Պիտի ըսեն թէ խնդր էք, ըսաւ Պ. Լանթեն արժամարձանօր։

Պատահուկին աղկկանք բոյ գնաց։

— Բայց այդ, աղիկի, ինքզինիցը ե-կիր... Հանդիսաւ... քեզ չարաւածոր զգարաւորութիւնը քել մը խանդարեր է մտադր, և երբ այս ոճիրով կամբաստա-ւես ամուսնաց, կը հասկնամ...

Բոլին մօրը նայեց։

Մտադր կը մօլորեր։

— Դո՛ւք ալ խնդ կը կարծեք զիս, մայր, ըսաւ։

Տարբորին զարձաւ։

— Գի՛ւն ալ տաքիտր։

— Դեմ հառադար որ տէրիկս ալ մար-բիլը... ըսաւ թո՛րիկը։

— Ինչ տեսնե՞ք, քսաւ գործարարները շինին, խօսք հասկողի մարդ էր չի կոչւոյ՝ քի ոմիր որ իր կիսին զիտած մին էր, ձեր խոր խաւարէն էին ի կիսի, յիշատակ զիս ինչը լորովի՞նք չէ անհետապիւ ձեր յիշողութիւնէն, և տե՛րք լուաւ մարդիկը կը նստանձի իր յիշատակին ձեր պտտի մէջ՝ բռնած եղուն ինքն ոչ անհաղորդ, իր մտածե՛ն նկատուցած մարդուն ժպտ զոր չէ ճանչնալ, և զոր պիտի մուսաւ ի՞՞՞՞ր ռիշէր ուր ոչ մտածալ գտնի՞ր... Ձեր նստաւորին թուր անհամաձայնութիւնն պատահան ոչ ոք է երբ Է. Թարգմարէտ պաշտօնից ի ինք մուտեցած է կին, պատճառն որ իր գայլաշարուած էր զի՛նք, Ժայռ յայտնութիւնն իրած էր ձեր գայլաշարուած երկով—Բայց Է. Թարգմարէտ տակաւին է... Բազին կը մտածէր թէ կ'իրո՞ղէր, ի՛նչ էր որ տեսանհերք, թուր լամաներն իրաւ էին։

Հիմա՞նք միջոց իսկ չունէր ինքդիրը լայտագանելու, կինն սպասած ըլլալուն համար պաշտանաւ իր րոտանիքին։

Յիշատակահանք իր ժպտելը ոչ ոք սպասաւորին լիայ՝ Գիտած էր թէ ոչ որ պիտի տեսնատուր, եւ տակալի ինք համոզուած էր... Կը զգար թէ ինչ որ էրբին քսած էր մարմարին։ Ան էր ոչ նստածն ու սպասարկող... Բայց ինչպէս ուղիւնդեւուն համոզելի ոչ ոք համոզուած, քաւի օր մայրն էր ասքըմիրը երկու միակ անձնոր որ ուէր անհին իր լիայ, չէին հաստատար ինչո՞ք իր կը զգար իր թուր անկախութիւնի որ իր աղիքինը, Էր գաղտնաբեր յարարութիւն և ցաւէ միանգամայն։ Այ՛ չէր ուղիւր տեսնալ

գրք մտադր. Չէր ուզեր գրատախ յանձն
առնել, և պիտի ստիպուէր այս երկուս
հորտախներէն ինչորէն զիմանել յանձն
առնել մէկը շատե՛ր զիմա պատգամսդ, ին
չ համար մտադարձ առ կուտայն:
Վհասաւ հեղափոխով մը վար ձգեց բա-
հեկեան և կրկնեց.
—Կարողա՞նք:
Հաւսելիսն մը տիրեց.
Քառսեւեւին ան տորթորն իրարու նա-
շանէ.
Չէին զլսուր ինչ նստածեն, ինչ որո-
ւմ տան.
Կր իրախէինն թէ Բային, կարճով գտ-
աւորաբար որուն չէին հաստար իրենք,
իրախէինն թէ Բային երբեք չպիտի հա-
նել իրովաւ գրական գրատախ: Եւ հաճո
ւտանք մը ունեւոր կ'էլուէր մարդիկն
նստումար:
Միտ կողով ինչպէս ջովք պահել զա-
նէր, եթէ Իրվաւ մարդիկը յամա՛նք իր
վր մտնել զպոյն Բուրք յանցանոր Բային
զլ կ'իրեւար, որ առանց պատճառն կը
զարկն իր ամուսնական յարեք, լսանով
փափախանէր համար առանց պատճառը
վր չէր երեւար զմէկուն, և մարդիկ
նստն ապագայ պիտի չա՛նէր իր գատը. եւ
նուազիկ ձեռքին առեւոր մահա՛հան դատա-
ւար իր զայն: Եւ ինչ ինչ պիտի մեռ-
նէ: Սնցարն իր գատըն իր փորը Մայրը
նստն անոր նկատմամբ ունեցնած այն-
չն իտրին, այնքան թայտործակ սերն ի
իրվաւ մարդիկն զիւրացածութիւնը
զանք էր... Բային ինչպիսի շափաղանց
նստէ էր գաւկէ, և ոչ թէ ամուսնայն...
ՆԱԾԻԿ

զգում ամուսնանալ... Յանգապար էին
ունք որ մշած էին զինք այս ամուսնու-
նքը որ այնքանով չէր պիտի վերժանա-
նան թէ ինչ կը մտածէին պատահահին
Պետոյն, և երկուսն ալ զատ չփոխ-
ուի մը կուսնանային... Բայինք վիշաղ
կենքի զիրենք, և միւս կողմէ կը զգա-
վէ մաքրելի իրաւունք ունէր... Եւ
ճաջօրքը մէկ կողմ աւաւ... Է. Լան-
ը, փորձել բացատրել անոր թէ ինչ
ցնցել ամուսնախորը կնոջ Լոգինն կը
բերէ ամուսնանք որ զիշալ իրեն, թողու
ժամանակ մը մննու իրենն ու հանգիստ
թիւսն մէկ ապրիլ զաւրիկն հետ Ռազա-
միւսն պիտի տրուի արտին մէջ...
Յոր պիտի նուազէր և այն ատեն թե-
ք պիտի կրնար դառնալ ամուսնին
...
Ինծաժամատորը բան մը լսել չուզէր
ուկ, որոյ պաշտօնը մը ունէր, որ շա-
բաթէն արդէն քաղցրութիւն ցուցուցած
ըր բալ պահելով կիսի մը որ չէր տիրել
որոյ որ հայրենամարտի և այն ատենի
որ մը որ միշտ իսկ կապող կը դուրս զայն
լալի, զմած ոճիւր մը զործելուն և հրա-
նակով ամուսնանալու: Էր փափաքե-
ղում չեղեալ: Պատրաստ էր ամեն
նշխրելու, ամեն կարգադասութեան
նշխրելու: Նոյն իսկ կառաւարդէր,
Իրվում մարդիկուհին կուզէր իրեն
մը տարիլ, թողալ մը կապով անոր,
ն բանալին ինք պիտի տրուի, փասելի-
քէր որ հարստութիւնն չունէր, լաւց չէր
լալ: արուն վրայ անողոր պիտի մնար.
ն մասին,

